

Möte med Regionalt Skärgårdsråd

<i>Datum</i>	2014-05-08
<i>Tid</i>	10.00 - 12.00
<i>Plats</i>	Landstingshuset, Stockholmssalen

1 Mötets öppnande

Ordföranden Gustav Hemming förklarade mötet öppnat.

En reviderad dagordning hade skickats ut inför dagens möte. Göran Malmsten hade fått förhinder och därför utgick punkten om ny upphandling av skärgårds-
trafiken. En punkt om organisering av skärgården som besöksmål har lagts till i
dagordningen.

2 Stöd till kommersiell service i särskilt utsatta glesbygdsområden

Monika Selahn, huvudsekreterare i den statliga utredningen Stöd till service i
glesbygd, hade bjudits in för att berätta om utredningen.

Uppdraget att utreda ett särskilt stöd till kommersiell service i särskilt utsatta
glesbygdsområden beslutades av regeringen i januari 2014. Bakgrunden att an-
talet butiker och möjlighet att köpa drivmedel har minskat. Det handlar också
t.ex. om att bygden förlorar en mötesplats. En annan problematik är betaltjäns-
ter.

Utredningen tittar på hur man kan utforma ett ytterligare stöd och vilka former
av stöd som kan omfattas samt hur samordningen kan bli bättre än idag. Det
finns stöd för kommersiell service i glesbygd idag och Länsstyrelsen fördelar 35
mkr per år under en följd av år. Totalt har nivån varit 50 mkr. Till Lands-
bygdsprogrammet har 7 mkr tillförts. Utredning tittar på ev. ytterligare stöd
därutöver.

En viktig fråga är att identifiera utsatta områden. Man har tagit hjälp av Tillväx-
tanalys men deras modeller fungerar dåligt i skärgårdsmiljöer eftersom det där i
stor utsträckning saknas väg.

Vad är en grundläggande servicenivå? I direktiven är det t.ex. dagligvaror,
drivmedel, betaltjänster och apoteksombud. Utredningen tar del av erfarenheter
och program från andra håll hur man samordnat service m.m. Serviceprogram
tas fram för varje län. Just samordningsfrågorna är centrala.

Utredningen kommer att träffa Länsstyrelsen i Stockholms län, Skärgårdarnas riksförbund och många andra. Man vill gärna ha synpunkter och inspel från olika håll. Utredningen ska lämna en delrapport i augusti. Den kommer inte att innehålla några förslag och övervägande utan är en lägesrapport. Utredningen har tagit del av SIKO:s skrivelse postservice.

Synpunkter/kommentarer:

- Bredband ligger inte i uppdraget men utredningen kommer att belysa betydelsen av det.
- En beröringspunkt med bredband är betällningar via internet och då är det viktigt med en fungerande paketservice. Pakethantering är en viktig fråga för Länsstyrelsen.
- Finns någon särskild idé om service till äldre och kollektivtrafik? Finns möjlighet till tilläggsdirektiv? – Indirekt kommer man in på service till äldre och kollektivtrafik. Hemsändningsbidraget kan användas för hemsändning av livsmedel eller för att organisera inköpsturer. Det har gjorts på en del håll – t.ex. i Härjedalen. Det är departementet som beslutar om ev. remiss och ev. tilläggsdirektiv. Slutbetänkande sista mars 2015.
- Valfärdstjänster ska rymmas inom skatteutjämningen och är en kommunal fråga.
- När mötesplatser försvinner, försvinner mycket annat också.
- När det gäller samordning av valfärdstjänster måste man ha med variabeln vattenfaktorn. Omlastningsproblematik är större än restid.

Catarina Håkansson Boman kommer att träffa Exekutivkommittén.

3 Organisering skärgården som besöksmål

Lars Berlin, näringslivschef i Värmdö kommun, tillika ordförande i arbetsgruppen Organisering för fortsatt skärgårdssamverkan hade bjudits in för att berätta om projektet.

Skärgårdsstrategin från 2012 är grunden för förslaget och arbetet bedrivs i ett treårigt projekt med pengar från Tillväxtverket. Målsättning 2020 är bl.a. ökning med 50 % av kommersiella gästnätter och en 80 %-ig ökning av omsättningen.

Arbetsgruppen fortsätter det regionala samarbetet som påbörjats genom Skärgårdsstrategin. För att nå målsättningarna behöver man organisera sig och samverka på ett bra sätt.

Förslaget som arbetsgruppen arbetat fram innebär:

- Enkel organisation
- Samarbetsavtal mellan skärgårdens offentliga aktörer
- Nära samverkan med de lokala destinationerna/turistorganisationerna
- Nära samverkan med näringen
- Långsiktig ambition (3 år<)

De offentliga aktörer som ingår i samverkansorganisationen samt rollfördelning framgår av bifogad presentation.

Kommunerna ansvarar för den lokala destinationsutvecklingen utifrån den organisationsform man valt i resp. kommun. Samma styrgruppp som funnits sedan 2012 fortsätter. Man håller på med politisk förankring just nu, t.ex. idag i skärgårdsrådet. Styrgruppen kommer att ha ett rullande ordförandeskap med ett år i taget. Dedikerad regional resurs ska placeras på Stockholm Visitors Board.

Arbetsgruppen föreslår att löpande kostnader ska finansieras av offentliga medel för att få en långsiktig stabilitet och sammanhållning. Projektmedel finns från flera håll. Årlig budget 2,1 mkr.

Förstudien och projektdokument finns på www.skargardsstrategin.se.

Presentationen **bifogas**.

Synpunkter/kommentarer:

- Norrtälje är med i projektet men allt kommer inte att hamna i skärgården.
- Det finns kartor över var projekten drivs men det finns en rad öar där det pågår olika satsningar. Landstingets engagemang bygger på att man vill se en utvecklingskraft för en levande skärgård.
- Hur klokt är det att WÅAB är med? Det finns fler stora aktörer. Hur hantera det? – Förslaget innebär att organisera de offentliga aktörernas samverkan. Näringslivet är en naturlig part. När det gäller sjötrafiken finns flera aktörer. Det handlar om skärgårdstrafiken, oavsett företag.
- Har ni börjat diskutera målgruppsstrategi och krav och förväntningar från besöksgrupper? – I utvecklingsprojektet för Stockholms skärgård har man haft möjlighet att göra analyser av vilka besöksgrupper man förväntar sig. Ett gediget analysmaterial finns. Besöksstatistik finns också.
- Finns samarbete med hotellen i samband med stora konferenser?
– Två tjänster föreslås, en samordnarfunktion och en tjänst som ska jobba med skärgårdsgemensamma webben och marknadsföring. Webben finns inte idag men är planerad att sättas i gång i juni i år och kommer att ha eget fönster på www.visitstockholm.com.
- Hur jobba för att få hit tyskar, engelsmän, amerikaner m.fl.? – Organisationen är en plattform som ger möjlighet att samverka. Fokuserade satsningar på specifika målgrupper måste skapas i projektform. Koordinatörerna ska driva fram den typen av idéer.
- Bra med samordning av samhällets resurser. Kan skapa helt andra förutsättningar.

4 Föregående minnesanteckningar

Minnesanteckningarna från mötet den 20 mars 2014 lades till handlingarna.

5 Avrapppportering från Exekutivkommittén

Exekutivkommittén har inte haft något möte sedan förra skärgårdsrådet. Nästa möte är den 18 juni. Lars Nyberg lämnade därför följande information från länsstyrelsens perspektiv.

- Lars visade bilder från invigningen av besöksgården på Hjälmo den 7 maj.
 - Landsbygdsprogrammet är på väg in i en ny stödperiod från 2015. Regeringen jobbar med det men det ligger lite sent i tidsschemat. För några åtgärder kommer det gå att söka pengar tidigare, nämligen för:
 - Rovdjursstängsel
 - Investeringsstöd jordbruket
 - Bredband - utökade pengar för bredbandsutbyggnad (150 mkr 2014-2020).
- Regeringen ska skicka programmet till EU före sommaren för godkännande. Då först kan man ta emot ansökningar och betala ut pengar. Leader kommer att finnas kvar i nästa period men i modifierad form – Lokalt Ledd Utveckling. Landsbygdsprogrammet kommer att se annorlunda ut – ny struktur - prioriteringar och fokusområden och pengar kommer att öronmärkas. Länsstyrelserna och Jordbruksverket kommer att informera när det är klart. Totalramen är inte mindre, snarare något större.
- Stockholms fiskmarknad verkar kunna få en konkret fortsättning. En av de stora utmaningarna är att säkra leveranserna.
 - Exekutivkommittén har arbetat fram ett PM om skärgårdens framtid som skickats ut på remiss. Synpunkter har nu börjat komma in.

Synpunkter/kommentarer:

- En artikel i tidningen Skärgården handlade om krav som kommunen ställer på den gådsbutik som Camilla Strandman driver. Kan Länsstyrelsen göra något visavi kommerna? – Länsstyrelsen har ett mera generellt tillsynsväglidningsansvar – inte i enskilda ärenden.
- Sker samverkan mellan kommuner och best practice för att förstå näringsidkarna? – Länsstyrelsen har ett nätverk för miljöskyddschefer som tar upp frågor om t.ex. bemötande.

6 Upppföljning av diskussion om framtidens Regionala skärgårdsråd

Jan Lindqvist, TMR, rekapitulerade presentationen som skickades ut med minnesanteckningarna från föregående möte.

Vid dagens möte presenterades aktuellt läge inför fortsatt diskussion:

- Akut behov av dialog inför upphandling av skärgårdstrafiken.
- Skärgårdstrafikråd under utformning.
- På presentationen den 20 mars 2014 framkom synpunkter kring en starkare tjänstemannaorganisering i det Regionala skärgårdsrådet, där landstinget kan samla berörda tjänstemän från kommunerna för stärkt koordinering, exempelvis tjänstemän som verkar i de kommunala skärgårdsråden.
- Sök inspiration från Mälardalsrådet! (Politik och tjänstemän, koordinering, lärande organisation, uttrycka gemensam uppfattning.)
- Vad ligger på Regionala skärgårdsrådet, vad ligger på Exekutivkommittén?

Mot denna bakgrund ställdes frågan: vilka önskemål/synpunkter finns?

Med input bl.a. från denna dialog tar ”Stiftarna” Länsstyrelsen och Stockholms läns landsting i samråd med skärgårdsaktörerna fram förslag om hur en förnyad form för det Regionala Skärgårdsrådet bör se ut och koordinerar med skärgårdstrafikprocessen. Ambitionen är att ha en förtydligad form till nästa mandatperiod.

Synpunkter/kommentarer:

- Det finns en modell för hur sjötrafikrådet ska fungera. Det är tänkt att vara ett öppet forum till vilket man bjuder in alla som vill vara med. Sjötrafikberedningen kommer att få en utökad roll i modellen. Särskild referensgrupp bjuds in med Trafikantföreningen, SIKO, Skärgårdsstiftelsen m.fl. Förfrågningsunderlaget ska tas i Trafiknämnden innan upphandling sker. Rådet ska komma igång så snart som möjligt.
- Exekutivkommittén skulle vara mer operativ och verkställande. Rådet skulle vara ett informationsorgan.
- Det är viktigt att titta på var rådet finns på hela spelplanen. Titta på helheten inför nästa mandatperiod.
- Ang. förstärkt tjänstemannaorganisation; TMR:s roll är oklar. Delregionala planen har inte haft någon pådrivande process. Skärgårdsfrågorna måste in i ny RUFSS för att få tryck i frågorna. Samverkan behövs smellan kommuner, TMR och Länsstyrelsen.
- Önskemål att det efter valet inte blir för mycket parallella organisationer. Paraply istället. De angelägna frågorna får styra – vad vi vill åstadkomma.
- För att det ska bli kraft bör man definiera vad man kommer att göra och vad man inte kommer att göra.
- Vi glömmer bort att det är kommunerna som har huvudansvaret. Dock krävs samverkan.
- Exekutivkommittén fungerar som ett arbetsutskott. Regionala skärgårdsrådets status bör höjas. Vilka ska inbjudas? Antingen ska det formaliseras eller vara kvar som det är.
- Det är viktigt att det finns ett regionalt samarbete.

7 **Rapporter**

a) Från medlemmar:

SIKO:

- Undervattensarbete och reglerna kring det. Flexibel tillämpning utlovades från Länsstyrelsen men det har inte alltid varit så.
- Nästa vecka monteras baracker upp på Svartsö och i mitten av juni öppnar vandrarhem där. Det ger också arbetstillfällen.
- Bredband: Ett dilemma idag är att pengar går förlorade om man inte blir klara under 2014.
- SIKO planerar en politikerdebatt den 4 september i Vaxholm inför valet.

Haninge kommun:

- I Haninge invigs ett naturreservat på Dalarö den 17 maj. Nästa vecka är det en rundtur på Haninge kommuns öar.

8 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäldes.

9 Mötets avslutande

Ordföranden förklarade mötet avslutat.

Antecknat av

Barbro Städje

Deltagarlista, Regionala Skärgårdsrådet 8 maj 2014

Ledamöter	Organisation
Gunilla Söderqvist	SIKO
Britt Fogelström	SIKO
Jan-Olov Sundström	Beredningen för sjötrafik
Gustav Hemming	Landstingsstyrelsen, Skärgårdsstiftelsen
Kjell Jansson	Norrtälje kommun
Peter Olevik Dunder	Haninge kommun
Lotta Ljungberg	Företagarna Skärgården
Bo Ohlson	Södertälje kommun
Lotta Lindblad-Söderman	Moderaterna
Stella Fare	Folkpartiet
Gunilla Lauthers	Vänsterpartiet
Ersättare	
Björn Cederwall	SIKO
Vivianne Gunnarsson	Beredningen för sjötrafik
Nanna Wikholm	Landstingsstyrelsen
Olle Jansson	Norrtälje kommun
Sven-Erik Hult	Södertälje kommun
Alexandra Anstrell	Moderaterna
Bo Persson	Folkpartiet

Länsstyrelsen	
Lars Nyberg	Länsstyrelsen

Politiska sekreterare, Stockholms läns landsting:

Karin Ernlund	Centerpartiet
---------------	---------------

SLL Tillväxt, miljö och regionplanering:

Jan Lindquist
Barbro Stådje
Shewen Nysmed

Adjungerade:

Lena Nyberg	Skärgårdsstiftelsen
-------------	---------------------

Övriga:

Johan Hellström	Tidningen Skärgården
Monika Selahn	Utredningen Service i glesbygd
Lars Berlin	Värmdö kommun